

Asgari ücret istisnası, emeklilik aylığı ödemelerinin ücret olarak vergilendirilen kısmına da uygulanır

Mustafa Çolak

Vergi Danışmanı

Sirküler No: 812

Tarih: 10.10.2023

Kısa Cevap

Vakıf yararlananlarına ödenen emekli aylıklarının, Gelir Vergisi Kanunu'nun 23/1-(11) bendine göre **istisna dışında kalan kısmı ücret olarak vergilendirilir**. Bu kısma 1/1/2022'den itibaren **23/1-(18) bendindeki asgari ücret istisnası** ve 488 sayılı Kanuna ekli (2) sayılı tablodaki **damga vergisi istisnası** uygulanabilir. Ancak kişi aynı zamanda bir işverene bağlı ücret geliri de elde ediyorsa, istisna **yalnızca en yüksek ücret gelirine** uygulanır; bu durumda istisna ücret gelirine işverence uygulanacak ve emekli aylığının istisnayı aşan kısmına ayrıca uygulanmayacaktır.

Güncellik notu: İstisna tutarı, ödemenin yapıldığı ayda geçerli olan asgari ücrete bağlı olduğu için her yıl değişir. Cari yıl tutarları için [Yıllık Parametreler](#) sayfasına bakabilirsiniz.

Gelir Vergisi Kanunu'nun İlgili Hükümleri

193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun;

- "Ücretin tarifi" başlıklı 61 inci maddesinde, "Ücret, işverene tabi ve belirli bir işyerine bağlı olarak çalışanlara hizmet karşılığı verilen para ve ayınlar ile sağlanan ve para ile temsil edilebilen menfaatlerdir. Ücretin ödenek, tazminat, kasa tazminatı (Mali sorumluluk tazminatı), tahsisat, zam, avans, aidat, huzur hakkı, prim, ikramiye, gider karşılığı veya başka adlar altında ödenmiş olması veya bir ortaklık münasebeti niteliğinde olmamak şartı ile kazancın belli bir yüzdesi şeklinde tayin edilmiş bulunması onun mahiyetini değiştirmez. Bu kanunun uygulanmasında, aşağıda yazılı ödemeler de ücret sayılır:

1. 23 üncü maddenin 11 numaralı bendine göre istisna dışında kalan emeklilik, malûliyet, dul ve yetim aylıkları;

...”,

- “Vergi tevkifatı” başlıklı 94 üncü maddesinde, “Kamu idare ve müesseseleri, iktisadî kamu müesseseleri, sair kurumlar, ticaret şirketleri, iş ortaklıkları, dernekler, vakıflar, dernek ve vakıfların iktisadî işletmeleri, kooperatifler, yatırım fonu yönetenler, gerçek gelirlerini beyan etmeye mecbur olan ticaret ve serbest meslek erbabı, zirai kazançlarını bilanço veya ziraî işletme hesabı esasına göre tespit eden çiftçiler aşağıdaki bentlerde sayılan ödemeleri (avans olarak ödenenler dahil) nakden veya hesaben yaptıkları sırada, istihkak sahiplerinin gelir vergilerine mahsuben tevkifat yapmaya mecburdurlar. 1. Hizmet erbabına ödenen ücretler ile 61 inci maddede yazılı olup ücret sayılan ödemelerden (istisnadan faydalananlar hariç), 103 ve 104 üncü maddelere göre, ... Yukarıdaki bentlerde yazılı vergi tevkifatının yapılmasında 96 ncı madde hükmü göz önünde tutulur.”

hükümleri yer almaktadır.

Aynı Kanunun 23 üncü maddesinin birinci fıkrasının (11) numaralı bendinde, “Kanunla kurulan emekli sandıkları ile 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun geçici 20 nci maddesinde belirtilen sandıklar tarafından ödenen emekli, malûliyet, dul ve yetim aylıkları (506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun geçici 20 nci maddesinde belirtilen sandıklar tarafından ödenen aylıkların toplamı, en yüksek Devlet memuruna çalışılan süreye bağlı olarak ödenen tutardan fazla ise aradaki fark ücret olarak vergiye tabi tutulur.) (Genel, katma ve özel bütçelerden ödenen bu nevi aylıklar dahil)” hükmüne yer verilmiştir.

Konuya ilişkin olarak 29/07/1998 tarihli ve 23417 mükerrer sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 216 seri no.lu Gelir Vergisi Genel Tebliğinde gerekli açıklamalar yapılmıştır.

Asgari Ücret İstisnası

Diğer taraftan, 193 sayılı Kanunun 23 üncü maddesinin birinci fıkrasına 7349 sayılı Kanunun 2 nci maddesi ile eklenen (18) numaralı bendinde; “Hizmet erbabının, ödemenin yapıldığı ayda geçerli olan asgari ücretin aylık brüt tutarından işçi sosyal güvenlik kurumu primi ve işsizlik sigorta primi düşüldükten sonra kalan tutarına isabet eden ücretleri (Şu kadar ki, istisnayı aşan ücret gelirinin vergilendirilmesinde verginin hesaplanacağı gelir dilim tutarları ve oranları, istisna kapsamındaki tutarlar da dikkate alınarak belirlenir. Ödenecek vergi tutarı, bu suretle bulunan vergi tutarının içinde istisna tutara isabet eden kısım düşülmek suretiyle hesaplanır. İstisna nedeniyle alınmayacak olan vergi ilgili ayda aylık asgari ücret üzerinden hesaplanması gereken vergiyi aşamaz. Birden fazla işverenden ücret alanlarda bu istisna sadece en yüksek olan ücrete uygulanır.)” hükmü yer almaktadır.

Öte yandan, 7349 sayılı Kanunun 4 üncü maddesiyle 488 sayılı Damga Vergisi Kanununa ekli (2) sayılı tablonun “IV- Ticari ve medeni işlerle ilgili kâğıtlar” başlıklı bölümünün (34) numaralı

fıkrasında yer alan “cretlere ilişkin kağıtlar” ibaresinden sonra gelmek üzere “(Bu maddenin birinci fıkrasının (18) numaralı bendinde düzenlenen ücretlerde istisna, aylık brüt asgari ücrete isabet eden kısım için uygulanır.)” hükmü eklenmiştir.

Bu düzenlemeler uyarınca, asgari ücret vergi dışı bırakılmış, asgari ücretin üzerinde ücret alanların da ücretlerinin asgari ücretin gelir vergisi matrahına isabet eden kısmı gelir vergisinden, brüt asgari ücrete isabet eden kısmı da damga vergisinden istisna edilmiştir.

319 Seri No.lu Tebliğdeki Açıklamalar

Konu ile ilgili olarak 27/1/2022 tarihli ve 31732 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 319 seri no.lu Gelir Vergisi Genel Tebliğinde gerekli açıklamalar ve uygulamaya ilişkin örneklere yer verilmiştir. Söz konusu Tebliğ;

- “İstisnanın kapsamı ve uygulaması” başlıklı 4 üncü maddesinde, “... (6) 193 sayılı Kanunun 61 inci maddesinin üçüncü fıkrasında, bu Kanunun uygulamasında ücret sayılan demeler düzenlenmiştir. Aynı Kanunun 62 nci maddesinde, işverenler hizmet erbabını işe alan, emir ve talimatları kapsamında çalıştıran gerçek ve tüzel kişiler olarak tanımlanmış ve 61 inci maddenin üçüncü fıkrasında belirtilen ücret sayılan ödemeleri yapanlar da bu Kanunda yazılan ödevleri yerine getirmek bakımından işveren olarak kabul edilmiştir. Dolayısıyla, yönetim ve denetim kurulu üyelerine ödenen huzur hakkı, bilirkişilere, resmi arabuluculara, eksperlere, spor hakemlerine, sporculara yapılan demeler gibi ücret sayılan ödemelerin vergilendirilmesinde, Kanunun 23 üncü maddesinin birinci fıkrasının (18) numaralı bendinde düzenlenen istisnanın uygulanması mümkündür. (7) Yapılan düzenleme ile 1/1/2022 tarihinden itibaren 193 sayılı Kanunun 32 nci maddesinde düzenlemiş bulunan asgari geçim indirimi uygulaması kaldırıldığından bu tarihten itibaren yapılan ücret ödemelerinde asgari geçim indirimi uygulanmayacaktır.”,

- “Birden fazla işverenden ücret alınması durumunda istisnanın uygulanması” başlıklı 7 nci maddesinde, “(1) Aynı zamanda birden fazla işverenden ücret alınması hâlinde, istisna uygulaması, sadece en yüksek ücretin elde edildiği işveren tarafından gerçekleştirilecektir. Söz konusu işverene bu durumu bildirme yükümlülüğü hizmet erbabına aittir. Birden fazla işverenden aynı tutarda ücret alındığı durumda, istisnayı uygulayacak olan işvereni hizmet erbabı kendisi belirleyecektir. İstisnadan faydalanan işverende, istisnanın tamamından faydalanılamaması durumunda kalan tutar için diğer işverende istisnadan faydalanılması mümkün değildir.”

açıklamasına yer verilmiştir.

Sonuç

Bu hüküm ve açıklamalara göre, **vakıf yararlananlarına ödenen emekli aylıklarının, Gelir Vergisi Kanununun 23 üncü maddesinin birinci fıkrasının (11) numaralı bendine göre istisna dışında kalan kısmının, aynı Kanunun 61, 94, 103 ve 104 üncü maddeleri uyarınca ücret olarak vergiye tabi tutulması gerekmektedir.**

Diğer taraftan, vakıf yararlananlarına yapılan emekli aylığı ödemelerinin istisnayı aşan kısmına 1/1/2022 tarihinden itibaren 193 sayılı Kanunun 23 üncü maddesinin birinci fıkrasının (18) numaralı bendinde yer alan istisnanın ve 488 sayılı Damga Vergisi Kanununa ekli (2) sayılı tablosunda yer alan damga vergisi istisnasının uygulanması mümkün bulunmaktadır.

Aynı zamanda birden fazla işverenden ücret alınması hâlinde, istisna uygulaması, sadece en yüksek ücretin elde edildiği işveren tarafından gerçekleştirilecek olup, en yüksek ücret alınan işverene bu durumu bildirme yükümlülüğü hizmet erbabına aittir. Bu bağlamda, vakfınızdan emekli maaşı alanların bir işverene bağlı olarak ayrıca bir ücret geliri elde etmeleri hâlinde ise istisnanın sadece en yüksek ücret gelirine uygulanması gerektiğinden ve bu ücretinin emekli aylığı ödemelerinin istisnayı aşan kısmından fazla olacağı değerlendirildiğinden, söz konusu istisna, ücret gelirlerine işverenince uygulanacak ve emekli aylığı ödemelerinin istisnayı aşan kısmına ayrıca uygulanmayacaktır.

Kaynak: GİB 7.9.2023 tarih ve 378219 sayılı Özelgesi

Sık Sorulan Sorular

Emekli aylığının hangi kısmı ücret sayılıyor?

Geçici 20'nci madde sandıkları tarafından ödenen aylıkların toplamı, en yüksek Devlet memuruna çalışılan süreye bağlı olarak ödenen tutardan fazlaysa aradaki fark ücret olarak vergiye tabi tutulur.

Bu farka asgari ücret istisnası uygulanır mı?

Evet. Özelgeye göre 1/1/2022'den itibaren 23/1-(18) bendindeki istisna ile damga vergisi istisnası bu kısma uygulanabilir.

Kişi hem emekli aylığı hem ücret alıyorsa istisna nereye uygulanır?

Yalnızca en yüksek ücret gelirine. Uygulamada bu, işverenden alınan ücret olacağından emekli aylığının istisnayı aşan kısmına ayrıca uygulanmaz.

İstisnayı uygulayacak işvereni kim bildirir?

Bildirim yükümlülüğü hizmet erbabına aittir. Eşit tutarda ücret alınıyorsa istisnayı uygulayacak işvereni hizmet erbabı kendisi belirler.

Bir işverende artan istisna diğesinde kullanılabilir mi?

Hayır. İstisnadan faydalanılan işverende istisnanın tamamından yararlanılamaması durumunda kalan tutar diğ işverende kullanılamaz.

Asgari geçim indirimi hâlâ var mı?

Hayır. 1/1/2022'den itibaren kaldırılmıştır.

Resmî Kaynaklar

- 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu (23/1-11 ve 23/1-18 — istisnalar; 61, 62, 94, 103 ve 104'üncü maddeler)
- 488 sayılı Damga Vergisi Kanunu ((2) sayılı tablo, IV/34 — ücretlere ilişkin kâğıtlar)
- 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu (geçici 20'nci madde sandıkları)
- Gelir Vergisi Genel Tebliği (Seri No: 319) — Resmî Gazete, 27.01.2022, Sayı: 31732 (PDF)
- GİB 7.9.2023 tarih ve 378219 sayılı Özelge

Bu sirküler genel bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır. Somut uygulama öncesinde ilgili resmî kaynakların güncel hâli ve şirketin özel koşulları ayrıca değerlendirilmelidir.

PROZON'DAN

Yazılım, danışmanlık ve ücretsiz araçlar

YAZILIM VE HİZMET

Bordro ve Özlük Yazılımı

Karmaşık bordroyu tek motorda çalıştırın.

prozon.net/bordro-ve-ozluk-yazilimi/

Bordro Outsource

Operasyon bizde, ekran ve veri sizde.

prozon.net/insan-kaynaklari/bordro-outsource/

Ar-Ge, Teknopark, TEKMER

Kurgu, başvuru ve muafiyet süreçleri.

prozon.net/yatirimlar-ve-ar-ge/

ÜCRETSİZ ARAÇLAR

Hesap Makineleri

Bordro ve tazminat hesapları; üyelik gerekmez.

prozon.net/hesap-makineleri/

Analiz Merkezi

Teknopark ve teşvik analizleri.

analiz.prozon.net

Yıllık Parametreler

SGK ve vergi parametreleri, yıl yıl.

prozon.net/yillik-parametreler/

GÜNCEL KALIN

Mevzuat Takvimi

Beyan ve ödeme günleri tek takvimde.

prozon.net/mevzuat-takvimi/

Mevzuat Sirküleri

Haftada üç gün, ücretsiz e-posta bülteni.

prozon.net/sirkuler/#bulten

Bu belge <https://prozon.net/sirkuler/asgari-ucet-istisnasi-emeklilik-ayligi-odemelerinin-ucet-olarak-vergilendirilen-kisminda-da-uygulanir/> adresindeki sirkülerden 21.09.2026 05:14 tarihinde üretilmiştir. Mevzuat değişebilir; güncel metin için siteyi ziyaret edin. Sirküler, bilgilendirme amaçlıdır; somut olaylar için danışmanlarımızla görüşün.

Prozon Kurumsal Teknoloji Çözümleri A.Ş. · Artan Plaza, Bağlarbaşı, Feyzullah Cd. No:140 Kat:5, 34844 Maltepe / İstanbul · +90 216 808 02 39 · bilgi@prozon.net